T091 ATĐ 3 (32) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q29-Tạp Uẩn-Luận về Ái Kính

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

CHÖÔNG I: TAÏP UAÅN (Tieáp Theo)

Phaåm Thöù Tö : LUAÄN VEÀ AÙI KÍNH

LUAÄN VEÀ AÙI KÍNH (Phaàn 1)

Theá naøo laø AÙi? Theá naøo laø Kính? Nhöõng chöông nhö vaäy vaø giaûi thích veà nghóa töøng chöông, ñaõ laõnh hoäi roài, tieáp theo caàn phaûi giaûi thích roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp : Bôûi vì phaân bieät roäng veà nghóa trong kinh. Nghóa laø trong Kinh noùi: “Neáu coù ngöôøi tuï taäp laøm quyù vieân maõn, thì neân bieát laø aùi kính cuõng ñöôïc vieân maõn.” Trong kinh tuy noùi ra nhö vaäy, maø khoâng phaân bieät theá naøo laø AÙi, theá naøo laø Kính? Kinh laø nôi nöông töïa caên baûn cuûa luaän naøy, nhöõng ñieàu trong kinh aáy khoâng phaân bieät thì nay caàn phaûi phaân bieät töôøng taän. Laïi nöõa, vì muoán chæ trích laø phaùp khoâng phaûi cuûa baäc Thieän só Khieán cho töø boû, vì muoán ca ngôïi caùc phaùp cuûa baäc Thieän só Khieán cho tuï taäp, vì muoán bieåu hieän roõ raøng luùc naêm Tröôïc taêng leân roäng lôùn thì höõu tình raát khoù maø ñaït ñöôïc. Trong naøy, khoâng phaûi laø phaùp cuûa baäc Thieän só, nghóa laø coù neân loaïi höõu tình, aùi thì laøm trôû ngaïi cho Kính, Kính thì laøm trôû ngaïi cho aùi. AÙi laøm trôû ngaïi cho Kính; nhö coù cha meï ñoái vôùi con heát söùc cöng chieàu, con ñoái vôùi cha meï coù aùi maø khoâng coù Kính; thaày ñoái vôùi ñeä töû neân bieát cuõng nhö vaäy. Loaïi naøy goïi laø aùi thì laøm trôû ngaïi cho Kính. Kính laøm trôû ngaïi cho aùi, nhö coù cha meï ñoái vôùi con raát nghieâm khaéc, con ñoái vôùi cha meï coù Kính maø khoâng coù aùi; thaày ñoái vôùi ñeä töû neân bieát cuõng nhö vaäy. Loaïi naøy goïi laø Kính thì laøm trôû ngaïi cho aùi. Nhö vaäy ñeàu goïi khoâng phaûi laø phaùp cuûa baäc Thieän só. Phaùp cuûa baäc Thieän só, nghóa laø coù neân loaïi höõu tình, aùi thì theâm kính, Kính thì theâm aùi. AÙi vaø Kính cuøng thöïc haønh thì goïi laø phaùp cuûa baäc Thieän só. Neáu coù phaùp naøy taêng leân troïn veïn, thì neân bieát chính laø höõu tình roäng lôùn, höõu tình nhö vaäy thaät laø khoù coù ñöôïc. Cuoäc ñôøi neáu khoâng coù Phaät, thì haïng naøy khoù gaëp ñöôïc; giaû söû laø coù thì ñaây laø vò Ñaïi Boà-taùt, caùc vò Ñaïi Boà-taùt chaéc chaén coù ñuû aùi vaø kính. Vì hieån baøy söï vieäc naøy vaø ba loaïi nhaân duyeân ñaõ noùi tröôùc ñaây, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Theá naøo laø aùi? Ñaùp: Nhöõng traïng thaùi taâm lyù veà yeâu thích - cuøng yeâu thích, hôùn hôû - cuøng hôùn hôû, vui veû - cuøng vui veû thì goïi laø aùi. Luaän Sö cuûa baûn luaän naøy ñoái vôùi vaên töø yù nghóa khaùc nhau coù ñöôïc söï kheùo leùo taøi tình,

cho neân duøng caùc loaïi vaên töø bieåu hieän roõ raøng veà AÙi naøy, maø Theå khoâng coù gì khaùc bieät. Hoûi: AÙi laáy gì laøm töï taùnh? Ñaùp: AÙi coù hai loaïi: 1. Nhieãm oâ goïi laø tham. 2. Khoâng nhieãm oâ goïi laø tín. Hoûi: Nhöõng gì tham thì ñeàu laø aùi chaêng? Ñaùp: Neân ñöa ra thuaän theo caâu tröôùc noùi tham ñeàu laø

aùi; coù aùi maø khoâng phaûi laø tham, ñoù chính laø tín. Hoûi: Nhöõng gì tín ñeàu laø aùi chaêng? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi nhö vaäy: Tín coù hai loaïi, neân laø ñoái vôùi caûnh chæ coù tín chöù khoâng mong caàu, hai laø ñoái vôùi caûnh cuõng tín maø cuõng mong caàu. Vì vaäy, trong naøy neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Coù luùc laø tín maø Khoâng phaûi laø aùi, ñoù laø tín chöù khoâng mong caàu. 2. Coù luùc laø aùi maø khoâng phaûi laø tín, ñoù laø aùi nhieãm oâ. 3. Coù luùc cuõng laø tín maø cuõng laø aùi, ñoù laø tín maø cuõng mong caàu. 4. Coù luùc khoâng phaûi laø tín cuõng khoâng phaûi laø aùi, ñoù laø tröø ra nhöõng töôùng tröôùc. Hoûi: Theá naøo laø Kính? Ñaùp: Nhöõng traïng thaùi taâm lyù coù Kính troïng - coù taùnh kính troïng, coù töï taïi - coù taùnh töï taïi. Ñoái vôùi ngöôøi töï taïi coù taâm lyù chuyeån sang sôï seät thì goïi laø Kính. Luaän Sö cuûa baûn luaän naøy ñoái vôùi vaên töø yù nghóa khaùc nhau coù ñöôïc söï kheùo leùo taøi tình, cho neân duøng caùc loaïi vaên töø bieåu hieän roõ raøng veà Kính naøy, maø Theå Khoâng coù gì khaùc bieät. Hoûi: Kính laáy gì laøm töï taùnh? Ñaùp: Kính laáy taøm quyù laøm töï taùnh. Theá naøo laø aùi kính? Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao laïi soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Tröôùc ñaây tuy noùi rieâng veà töï taùnh cuûa aùi - Kính, maø chöa noùi chung ñoái vôùi söï chuyeån ñoåi cuøng neân caûnh, nay muoán bieåu hieän roõ raøng hai loaïi aùi - Kính chuyeån ñoåi ñoái vôùi neân caûnh, cho neân soaïn ra phaàn naøy. Hoûi: Theá naøo laø aùi Kính? Ñaùp: Nhö coù neân loaïi höõu tình ñoái vôùi Phaät - Phaùp - Taêng - Thaân giaùo - Quyõ phaïm, vaø mình thuaän theo neân ngöôøi coù trí - toân troïng ngöôøi cuøng chung phaïm haïnh, taâm yeâu thích vui veû cung Kính maø an truù; neáu ñoái vôùi ñieàu naøy maø coù aùi vaø kính, thì goïi laø aùi Kính. Trong naøy, noùi

neân loaïi höõu tình, nghóa laø dò sinh hoaëc Thaùnh giaû. Dò sinh ñoái vôùi Phaät thì taâm yeâu thích vui veû cung kính maø an truù, hoï daáy leân yù nieäm nhö vaäy: Nhôø uy löïc cuûa Phaät cho neân chuùng ta thoaùt khoûi caùc loaïi söï vieäc khoå ñau do tai hoïa baát ngôø - vua chuùa sai söû, vaø coù ñöôïc caùc loaïi ñoà vaät cung caáp cho ñôøi soáng cuûa theá gian. Thaùnh giaû ñoái vôùi Phaät thì taâm yeâu thích vui veû cung Kính an truù, hoï daáy leân yù nieäm nhö vaäy: Nhôø uy löïc cuûa Phaät cho neân chuùng ta vónh vieãn rôøi boû nhaân cuûa caùc neõo aùc, ñoaïn tröø hai möôi loaïi Taùt-ca-da kieán (Höõu thaân kieán), ñaït ñöôïc quyeát ñònh ñuùng ñaén, thaáy ñöôïc boán Thaùnh ñeá, ôû trong nhöõng söï vieäc khoå ñau cuûa luaân hoài sinh töû khoâng giôùi haïn, ñaõ laøm thaønh giôùi haïn roõ raøng. Laïi nöõa, dò sinh vaø Thaùnh giaû ñoái vôùi Phaät ñeàu yeâu thích taâm vui veû cung kính an truù, ñeàu daáy leân yù nieäm nhö vaäy: Nhôø uy löïc cuûa Phaät cho neân chuùng ta xuaát gia thoï giôùi Cuï tuùc ñaït ñöôïc taùnh Tyø kheo, cuøng vôùi nhöõng tö löông lôïi ích an laïc khaùc nöõa. Vì vaäy, Toân giaû OÂ-ñaø-di noùi: “Ñöùc Theá Toân ñoái vôùi mình coù aân ñöùc to lôùn, ñoù laø töø boû voâ löôïng khoå ñau cho mình, ban cho mình voâ löôïng nieàm vui, dieät saïch voâ löôïng ñieàu aùc cho mình, phaùt sinh voâ löôïng ñieàu aùc cho mình, phaùt sinh voâ löôïng ñieàu thieän cho mình.” Laïi nöõa, dò sinh vaø Thaùnh giaû ñoái vôùi Phaät ñeàu daáy leân yù nieäm nhö vaäy: Ñöùc Theá Toân môû ra tueä nhaõn cho chuùng ta, cho neân chuùng ta caàn phaûi aùi Kính ñoái vôùi

Ñöùc Theá Toân. Vì vaäy, Toân giaû Xaù-lôïi-töû noùi: “Neáu Ñöùc Theá Toân khoâng xuaát hieän ôû theá gian, thì taát caû chuùng ta ñeàu soáng muø - cheát muø.” Laïi nöõa, dò sinh vaø Thaùnh giaû ñoái vôùi Phaät ñeàu daáy leân yù nieäm nhö vaäy: Phaät laø baäc phaùp Vöông ñaàu tieân khai môû roõ raøng Chaùnh phaùp Voâ thöôïng, khieán cho caùc höõu tình thoâng hieåu roõ raøng khoâng traùi ngöôïc veà söï taïp nhieãm - thanh tònh, raøng buoäc - giaûi thoaùt, luaân hoài - tòch dieät, sinh töû vaø Nieát-baøn, ngöôøi khaùc thì khoâng ai coù naêng löïc naøy, cho neân chuùng ta caàn phaûi aùi Kính. Laïi nöõa, dò sinh vaø Thaùnh giaû ñoái vôùi Phaät ñeàu daáy leân yù nieäm nhö vaäy: Ñöùc Theá Toân laàn ñaàu tieân thoaùt khoûi voû boïc cuûa voâ minh, tuyeân thuyeát veà Chaùnh phaùp, cuõng kh- ieán cho voâ löôïng voâ bieân höõu tình thoaùt khoûi voû boïc cuûa voâ minh, ngöôøi khaùc thì khoâng ai coù naêng löïc naøy, cho neân chuùng ta caàn phaûi aùi kính. Laïi nöõa, dò sinh vaø Thaùnh giaû ñoái vôùi Phaät ñeàu daáy leân yù nieäm nhö vaäy: Töø voâ thæ ñeán nay, baûy phaùp moân döïa vaøo ñònh thuø thaéng aån kín khoâng hieän baøy, Ñöùc Phaät xuaát hieän ôû theá gian môû baøy roõ raøng khoâng traùi ngöôïc, khieán cho voâ löôïng chuùng sinh döïa vaøo ñoù ñeå tieán vaøo cung ñieän cuûa Ñaïi Nieát-baøn, ngöôøi khaùc thì khoâng coù naêng löïc naøy, cho neân chuùng ta caàn phaûi aùi Kính. Laïi nöõa, dò sinh vaø Thaùnh giaû ñoái vôùi Phaät ñeàu daáy leân yù nieäm nhö vaäy: Nhôø uy löïc cuûa Phaät cho neân coù naêng löïc khieán cho

voâ löôïng voâ bieân höõu tình ñeàu tu taäp caùc phaùp thieän, nghóa laø töø phaùp quaùn baát tònh cho ñeán Voâ sinh trí, ngöôøi khaùc thì khoâng ai coù naêng löïc naøy, cho neân chuùng ta caàn phaûi aùi kính. Laïi nöõa, dò sinh vaø Thaùnh giaû ñoái vôùi Phaät ñeàu daáy leân yù nieäm nhö vaäy: Nhôø uy ñöùc cuûa Phaät cho neân nhöõng kho baùu coâng ñöùc nhö Nieäm truù - Chaùnh ñoaïn - Thaàn tuùc - Caên - Löïc - Giaùc chi - Ñaïo chi... laø ba möôi baûy loaïi Boà-ñeà phaàn xuaát hieän giöõa theá gian, laøm lôïi ích an laïc cho voâ bieân höõu tình, vì vaäy caàn phaûi aùi Kính . Dò sinh vaø Thaùnh giaû ñoái vôùi Phaùp thì taâm yeâu thích vui veû cung Kính an truù, ñeàu daáy leân yù nieäm nhö vaäy: Mình döïa chaøo phaùp naøy giaûi thoaùt taát caû Khoå naõo cuûa thaân taâm, cuoái cuøng ñöôïc an laïc. Dò sinh vaø Thaùnh giaû ñoái vôùi Taêng thì taâm yeâu thích vui veû cung kính an truù, ñeàu daáy leân yù nieäm nhö vaäy: Nhôø uy löïc cuûa Taêng cho neân mình ñöôïc xuaát gia vôùi nieàm tin thanh tònh ôû trong Chaùnh phaùp Tyø-naïi-da, thoï giôùi Cuï tuùc ñaït ñöôïc taùnh Tyø kheo, coù theå chính thöùc thoï trì neân traêm leû neân phaùp Yeát-ma, an laïc maø truù chöù khoâng coù gì huûy phaïm, töø ñoù nhanh choùng chöùng ñöôïc Nieát-baøn cöùu caùnh. Dò sinh vaø Thaùnh giaû ñoái vôùi Thaân giaùo - Quyõ phaïm vaø mình thuaän theo neân ngöôøi coù trí toân troïng ngöôøi cuøng chung phaïm haïnh, taâm yeâu thích vui veû cung kính maø an truù, thì daáy leân yù nieäm nhö vaäy: Nhöõng thaày vaø baïn beø vôùi mình , khieán cho mình ñoái vôùi phaùp chòu khoù tu taäp chaùnh haïnh nhanh choùng ñöôïc thaønh töïu troïn veïn. ÔÛ trong caûnh thuø thaéng cuûa Tam baûo vaø Thaày baïn ñaõ noùi tröôùc ñaây, daáy khôûi ñaày ñuû aùi Kính, coøn laïi thì khoâng nhaát ñònh, neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Hoaëc coù caûnh khôûi leân aùi maø khoâng phaûi laø kính, nhö cha

meï ñoái vôùi con, thaày ñoái vôùi ñeä töû.... 2. Hoaëc laïi coù caûnh khôûi leân Kính maø khoâng phaûi laø aùi, nhö ñoái vôùi ngöôøi ñöùc haïnh chöù khoâng phaûi laø thaày daïy cuûa mình. 3. Hoaëc laïi coù caûnh khôûi leân aùi vaø kính, nhö coù neân loaïi laø con ñoái vôùi cha meï - ñeä töû ñoái vôùi thaày... 4. Hoaëc laïi coù caûnh khoâng khôûi leân aùi kính, ñoù laø tröø ra nhöõng töôùng tröôùc. Hoûi: AÙi Kính nhö vaäy coù ôû nôi naøo? Ñaùp: Ba coõi - naêm neûo tuy ñeàu coù theå coù, maø trong naøy noùi veà aùi Kính thuø thaéng chæ thuoäc veà neõo ngöôøi ôû coõi Duïc, chöù khoâng phaûi laø coõi khaùc, bôûi vì aùi Kính naøy chæ coù trong Phaät Phaùp. Theá naøo laø cuùng döôøng? Cho ñeán noùi roäng ra.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 29 531

Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Nôûi vì phaân bieät roäng veà nghóa lyù trong kinh. Nghóa laø trong kinh noùi: “Neáu nhö ñoái vôùi Phaät-Phaùp-Taêng, vaø nhöõng hoïc xöù ñaõ tieáp nhaän. Töï mình luoân cung kính cuùng döôøng, thì môùi foïi laø ngöôøi coù trí. Neáu nhö khoâng buoâng thaû thaân taâm, tu taäp Tam-ma-ñòa thuø thaéng. Töï mình luoân cung kính cuùng döôøng, thì khoâng lui suït gaàn Nieát-baøn.” Trong kinh tuy noùi ra nhö vaäy, nhöng khoâng phaân bieät roäng theá naøo laø cuùng döôøng, theá naøo laø cung kính? Kinh aáy laø nôi nöông töïa caên baûn cuûa luaän naøy, kinh aáy khoâng giaûi thích thì nay caàn phaûi giaûi thích. Laïi nöõa, bôûi vì muoán chæ trích khoâng phaûi laø phaùp cuûa baäc Thieän só, khieán cho phaûi töø boû; vì muoán ca ngôïi caùc phaùp cuûa baäc Thieän só, khieán cho thuaän theo tu taäp; vì muoán bieåu hieän roõ raøng luùc naêm Tröôïc taêng leân thì höõu tình roäng lôùn raát khoù khaên maø coù ñöôïc. Trong naøy, khoâng phaûi laø phaùp cuûa baäc Thieän só, nghóa laø coù neân loaïi höõu tình, neáu cuùng döôøng thì laøm trôû ngaïi ñeán cung kính, neáu cung kính thì laøm trôû ngaïi ñeán cuùng döôøng. Theá naøo laø cuùng döôøng thì laøm trôû ngaïi ñeán cung kính? Nghóa laø nhö ngöôøi taïi gia, hoaëc coù nam, nöõ tuy ñaày ñuû theá maïnh, coù theå duøng caùc loaïi ñoà aên thöùc uoáng - ngoïc ngaø chaâu baùu cung caáp cho cuoäc soáng ñeå cung döôõng cha meï, maø vaäy vaøo khaû naêng naøy sinh taâm kinh deã voâ pheùp vôùi cha meï; nhö ngöôøi xuaát gia, hoaëc coù ñeä töû phöôùc ñöa ña vaên, tuy ñoái vôùi Thaày cuûa mình coù theå thieát baøy cuùng döôøng caùc loaïi taøi vaät vaø phaùp, maø caäy vaøo vieäc laøm naøy thì ñoái vôùi Thaày khoâng sinh taâm cung kính. Nhöõng loaïi naøy ñeàu laø cuùngdöôøng thì laøm tröû ngaïi ñeán cung Kính. Theá naøo laø cung kính thì laøm trôû ngaïi ñeán cuùng döôøng? Nghóa laø nhö coù neân loaïi höõu tình sôï haõi uy löïc cuûa ngöôøi Khaùc, tuy cung Kính ngöôøi aáy maø khoâng cuùng döôøng. Nhö vaäy, ñeàu goïi laø khoâng phaûi phaùp cuûa baäc Thieän só. Phaùp cuûa baäc Thieän só, nghóa laø coù neân loaïi höõu tình, neáu cuùng döôøng thì ngöôøi aáy taêng theâm cung Kính, neáu cung kính thì ngöôøi aáy taêng theâm cuùng döôøng; hai söï vieäc ñeàu thöïc haønh, goïi laø phaùp cuûa baäc Thieän só. Neáu nhö coù phaùp naøy taêng leân troïn veïn ñaày ñuû, thì neân bieát raèng ñaây chính laø höõu tình roäng lôùn, höõu tình nhö vaäy thaät laø khoù coù ñöôïc. Cuoäc ñôøi neáu khoâng coù Phaät, thì nhöõng baäc naøy raát khoù gaëp ñöôïc; giaû söû laø coù thì ñaây laø vò Ñaïi Boà-taùt, caùc vò Ñaïi Boà-taùt chaéc chaén ñuû hai ñieàu

naøy. Vì hieån baøy söï vieäc naøy vaø ba loaïi nhaân duyeân ñaõ noùi tröôùc ñaây, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Theá naøo laø cuùng döôøng? Ñaùp: Ñieàu naøy coù hai loaïi:

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 29 531

1. Cuùng döôøng taøi vaät. 2. Cuùng döôøng giaùo phaùp. Veà phöông dieän cuùng döôøng taøi vaät. Hoûi: Cuùng döôøng taøi vaät laáy gì laøm töï taùnh? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Vì lôïi ích theâm cho neân xaû caùc loaïi taøi vaät, chính nhöõng taøi vaät ñaõ xaû laø töï taùnh cuûa söï cuùng döôøng. Coù Sö khaùc noùi: Ngöôøi chuû ñoäng cuùng döôøng, thì hai nghieäp thaân - ngöõ laø töï taùnh cuûa söï cuùng döôøng. Hoaëc coù ngöôøi noùi: Chính naêng löïc phaùt sinh taâm - taâm sôû aáy laø töï taùnh cuûa söï cuùng döôøng. Laïi coù ngöôøi noùi: Ngöôøi nhaän ñaõ nhaän roài thì ñaïi chuûng cuûa caùc caên vaø nhöõng taïo saéc khaùc ñeàu ñöôïc taêng tröôûng, laø töï taùnh cuûa söï cuùng döôøng. Lôøi bình: Neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Hoaëc taøi vaät ñaõ xaû, hoaëc hai nghieäp thaân - ngöõ cuûa ngöôøi chuû ñoäng thì xaû, hoaëc naêng löïc phaùt sinh taâm - taâm sôû phaùp aáy, hoaëc ngöôøi nhaän ñaõ nhaän roài thì ñaïi chuûng cuûa caùc caên vaø taïo saéc ñöôïc taêng tröôûng, ñeàu laø töï taùnh cuûa söï cuùng döôøng. Nhö vaäy, cuùng döôøng taøi vaät laø söû duïng toaøn boä naêm uaån ñeå laøm töï taùnh. Ñaõ noùi veà töï taùnh, cho neân nay seõ noùi. Hoûi: Vì sao goïi laø cuùng döôøng taøi vaät, coù döôøng taøi vaät laø coù nghóa gì? Ñaùp: Nghóa coù theå laøm duyeân, laø nghóa cuûa cuùng döôøng. Söï cuùng döôøng laáy taøi vaät laøm ñaàu tieân cho neân goïi laø cuùng döôøng taøi vaät. Neáu vì lôïi ích theâm maø xaû caùc loaïi taøi vaät, ngöôøi nhaän ñaõ nhaän roài thì thaân taâm theâm ích lôïi, nhö vaäy goïi laø boá thí maø cuõng goïi laø cuùng döôøng. Neáu vì lôïi ích theâm maø xaû caùc loaïi taøi vaät, ngöôøi ñaõ nhaän roài thì thaân taâm bò giaûm suùt, nhö vaäy goïi laø boá thí chöù khoâng goïi laø cuùng döôøng. Neáu vì toån haïi maø xaû caùc vaät khoâng thích hôïp, ngöôøi nhaän ñaõ nhaän roài, hoaëc nhôø vaøo thaàn thoâng, hoaëc nhôø vaøo chuù thaät thuoác thang, hoaëc nhôø vaøo naêng löïc phöôùc ñöùc, thaân taâm vaãn ñöôïc taêng tröôûng, vieäc naøy tuy khoâng phaûi laø boá thí maø goïi laø cuùng döôøng. Neáu vì toån haïi maø xaû caùc vaät khoâng thích hôïp, ngöôøi nhaän ñaõ nhaän roài thì thaân taâm bò giaûm suùt, vieäc naøy khoâng goïi laø boá thí maø cuõng khoâng phaûi laø cuùng döôøng. Hoûi: Cuùng döôøng taøi vaät naøy coù ôû nôi naøo? Ñaùp: Chæ thuoäc veà coõi Duïc chöù khoâng phaûi laø coõi Saéc vaø Voâ saéc, chæ thuoäc veà boán neõo chöù khoâng phaûi laø Naïi-laïc-ca (Ñòa nguïc). Hoûi: Cuùng döôøng taøi vaät naøy thì ai thöïc hieän - ai tieáp nhaän? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Neõo baøng sinh thöïc hieän thì chæ rieâng neõo baøng sinh tieáp nhaän. Coù Sö khaùc noùi: Neõo baøng sinh thöïc hieän chæ rieâng neõo baøng sinh tieáp nhaän, neõo quyû thöïc hieän coù hai

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 29 533

neõo tieáp nhaän, neõo ngöôøi thöïc hieän coù ba neõo tieáp nhaän, neõo trôøi thöïc hieän coù boán neõo tieáp nhaän, bôûi vì döôùi khoâng ñeán ñöôïc treân maø treân

thì ñeán ñöôïc döôùi. Lôøi bình:Neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Boán neõo ñeàu coù theå laàn löôït chuyeån tieáp maø cuùng döôøng. Hoûi: Trong luaän Thi Thieát noùi: “Luùc ngöôøi coõi trôøi muoán aên thì laáy ñoà duøng quyù baùu troáng khoâng, ñem aùo che phía treân maø ñaët tröôùc choã ngoài, traûi qua trong choác laùt tuøy theo phöôùc löïc cuûa hoï, ñoà aên thöùc uoáng ngon hay dôû töï nhieân ñaày ñuû.” Ñaõ nhö vaäy thì nhaän söï cuùng döôøng cuûa ngöôøi khaùc laø nhö theá naøo? Ñaùp: Tuy khoâng nhaän ñoà aên thöùc uoáng cuûa ngöôøi khaùc cuùng döôøng, maø coù nhaän phaåm vaät cung caáp nhö höông hoa khaùc. Veà phöông dieän cuùng döôøng giaùo phaùp. Hoûi: Cuùng döôøng giaùo phaùp laáy gì laøm töï taùnh? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Duøng lôøi noùi cuûa ngöôøi thuyeát phaùp laøm töï taùnh. Coù Sö khaùc noùi: Laáy lôøi noùi ñaõ phaùt khôûi goïi laø töï taùnh. Hoaëc coù ngöôøi noùi: Laáy taâm vaø taâm sôû phaùp cuûa ngöôøi chuû ñoäng phaùt ra lôøi noùi laøm töï taùnh cuûa söï cuùng döôøng giaùo phaùp. Laïi coù ngöôøi noùi: Ngöôøi nhaän nghe roài phaùt sinh giaùc trí tueä thieän xaûo chöa töøng coù, laáy laøm töï taùnh. Lôøi bình:Neânñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Hoaëc laø lôøi noùi cuûa ngöôøi thuyeát phaùp, hoaëc laø taâm vaø sôû phaùp cuûa ngöôøi chuû ñoäng phaùt ra lôøi noùi, hoaëc laø ngöôøi nhaän nghe roài phaùt sinh giaùc tueä thieän xaûo chöa töøng coù, ñeàu laø töï taùnh cuûa söï cuùng döøông giaùo phaùp. Nhö vaäy, cuùng döôøng giaùo phaùp laø söû duïng toaøn boä naêm uaån ñeå laøm töï taùnh. Ñaõ noùi veà töï taùnh, cho neân nay seõ noùi. Hoûi:Vì sao goïi laø cuùng döôøng giaùo phaùp, cuùng döôøng giaùo phaùp laø coù nghóa gì? Ñaùp: Nghóa coù theå laøm duyeân, laø nghóa cuûa cuùng döôøng. Söï cuùng döôøng laáy phaùp laøm ñaàu tieân cho neân goïi laø cuùng döôøng giaùo phaùp. Neáu vì lôïi ích theâm maø noùi phaùp cho ngöôøi khaùc, ngöôøi khaùc nghe phaùp roài phaùt sinh giaùc tueä thieän xaûo chö töøng coù, nhö vaäy goïi laø boá thí chöù khoâng goïi laø cuùng döôøng. Neáu vì toån haïi maø noùi phaùp chæ trích ngöôøi khaùc, ngöôøi khaùc nghe vaäy roài truù trong söï ghi nhôù chính ñaùng, hoan hyû tieáp nhaän chöù khoâng keå ñeán coõi aáy, phaùt sinh giaùc tueä thieän xaûo chöa töøng coù, vieäc naøy tuy khoâng phaûi laø boá thí maø goïi laø cuùng döôøng. Neáu vì toån haïi maø noùi phaùp chæ trích ngöôøi khaùc, ngöôøi khaùc nghe roài daáy taâm caêm haän, khoâng phaùt sinh giaùc tueä thieän xaûo chöa töøng coù, vieäc naøy

khoâng goïi laø boá thí maø cuõng khoâng phaûi laø cuùng döôøng. Hoûi: Cuùng döôøng giaùo phaùp naøy coù ôû nôi naøo? Ñaùp: Cuùng döôøng giaùo phaùp naøy thuoäc veà coõi Duïc vaø coõi Saéc, chö khoâng phaûi laø coõi Voâ saéc, ôû naêm neõo ñeàu coù. Ñòa nguïc coù laø nhö con cuûa Töø Thoï sinh trong ñòa nguïc, noùi laø trong nhaø taém thaáy nhöõng duïng cuï gaây khoå ñau, lieàn noùi baøi tuïng raèng: Töøng nghe theá gian nhaän chòu moïi khoå - vui, khoâng phaûi mình - khoâng phaûi ngöôøi maø gaây ra, nhaän chòu nhöõng khoå - vui ñeàu duyeân vôùi thaân, neáu thaân dieät thì khoâng coù gì nhaän nöõa. Luùc aáy voâ löôïng chuùng sinh ñòa nguïc aáy nghe baøi tuïng naøy roài thoaùt khoûi khoå ñau choán ñòa nguïc, töø ñòa nguïc mang chung sinh leân coõi trôøi thoï nhaän vui söôùng. Baøng sinh coù laø nhö loaøi chim Ca-taân-chieát-la töï tu phaïm haïnh noùi phaùp cho ngöôøi noùi phaùp cho

ngöôøi khaùc. Neõo quyû coù laø nhö quyû meï Phaùt AÙi vì caùc quyû con maø noùi tuïng naøy: Con im laëng laø toát ñeïp nhaát, con im laëng nhö gioù veà ñeâm, Luùc meï nhaän thöùc ñöôïc söï thaät, cuõng seõ khieán cho con thaáy ñöôïc. Coõi ngöôøi coù thì nhö hieän taïi ñang thaáy roõ. Coõi trôøi coù, laø trong taàn trôøi coõi Duïc nhö Ñöùc Töø Toân boå xöù thuyeát phaùp cho chö Thieân; trong taàng trôøi coõi Saéc nhö Thuû Thieân töû ñeán thöa vôùi Ñöùc Phaät raèng: Nhö boán chuùng vaây quanh Ñöùc Theá Toân ôû ñaây, noùi Chaùnh phaùp cho hoï nghe roài vaâng lôøi thöïc haønh, con nghe phaùp roài trôû veà coõi trôøi Voâ Nhieät, noùi phaùp cho caùc vò trôøi ôû ñoù cuõng nhö vaäy. Hoûi: Cuùng döôøng giaùo phaùp naøy thì ai thöïc hieän - ai tieáp nhaän? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Neõo ñòa nguïc thöïc hieän thì chæ rieâng neõo ñòa nguïc tieáp nhaän, cho ñeán chæ coù coõi trôøi thöïc hieän thì chæ rieâng coõi trôøi tieáp nhaän. Coù Sö khaùc noùi: Coõi ñòa nguïc thöïc hieän thì chæ rieâng coõi ñòa nguïc tieáp nhaän, coõi baøng sinh thöïc hieän thì coù hai coõi tieáp nhaän, coõi quyû thöïc hieän thì coù ba coõi tieáp nhaän, coõi ngöôøi thöïc hieän thì coù boán coõi tieáp nhaän, coõi trôøi thöïc hieän thì coù naêm coõi tieáp nhaän. Lôøi bình: Neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Naêm coõi ñeàu coù theå laàn löôït chuyeån tieáp maø cuùng döôøng. Hoûi: Theá naøo laø cung kính? Ñaùp: Nhöõng ngöôøi coù cung kính - coù taùnh cung kính, coù töï taïi - coù taùnh töï taïi. Ñoái vôùi ngöôøi töï taïi coù taâm lyù chuyeån sang sôï haõi, thì goïi laø cung kính. Luaän Sö cuûa baûn luaän naøy ñoái vôùi vaên nghóa khaùc nhau coù ñöôïc söï kheùo leùo taøi tình, cho neân duøng caùc loaïi vaên töø ñeå bieåu hieän roõ raøng veà cung kính, maø Theå khoâng coù gì khaùc bieät; cung kính cuõng laáy taùm quyù laøm töï taùnh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.